

POLICJA ZACHODNIOPOMORSKA

<https://zachodniopomorska.policja.gov.pl/sz/aktualnosci/prewencja-i-profilaktyk/przeciwdzialanie-przemo/24685,Przeciwdzialanie-przemocy.html>
2023-05-31, 01:30

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY

Przemoc - informacje ogólne.

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody. O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione następujące warunki:

- jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
- jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
- działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
- osoba wobec, której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

Sprawca działa z intencją wobec ofiary, która jest od niego słabsza, narusza jej prawa i dobra osobiste, powodując cierpienia i szkody. Sprawcy przemocy mają najczęściej - w deklaracjach i we własnym mniemaniu - dobre intencje. Są przekonani, że nie mieli innego wyjścia" i "musieli" użyć przemocy. Gdyby tylko ofiara coś zrobiła lub nie, to byłoby inaczej. On przecież chciał dobrze i gdyby "tylko": zamilkła, poszła sobie, nie odzywała się,, niczego nie chciała, nie narzekała, była cicho - jednym słowem "umiała się zachować" i "była lepszą żoną, która wie, gdzie jej miejsce" - nie "musiałby" jej bić. To tylko niektóre przykłady "dobrych intencji" osoby stosującej przemoc w rodzinie.

Jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania. Ktoś sadzi, że wie co jest dla drugiego dobre lub daje sobie prawo do decydowania w jego imieniu. Jest, przy tym, przekonany, że ten drugi powinien mu się podporządkować i zaspokoić jego życzenia. Nieważne jest tu stanowisko drugiej osoby, jej zdanie, chęci i potrzeby - ma być tak jak on sobie życzy.

Jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą, jest silniejsza fizycznie, psychicznie, materialnie, zawodowo, społecznie i w wymiarze tej przewagi oddziałuje na osobę słabszą, po to, by zmusić ją do podporządkowania swoim życzeniom.

Działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej. Jedna osoba daje sobie prawo, by drugą uderzyć, obrazić, skrytykować, zabrać coś, nie dać. Nie liczy się z jej potrzebami, życzeniami, protestami, uczuciami. Traktuje daną osobę, jak przedmiot - pozbawiony praw.

Osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia, szkód fizycznych i psychicznych. Szkody mogą być wymierne i niewidoczne i niedostrzegalne, natychmiastowe i odroczone w czasie.

Stosującego przemoc będziemy nazywali sprawcą, a doznającego - ofiarą. Te pojęcia nie określają tego jakimi są ci ludzie, lecz wyłącznie rolę którą przyjmują w konkretnej relacji międzyludzkiej. Można być np. ofiarą w relacji z mężem a jednocześnie być sprawczynią przemocy wobec własnych dzieci.

Warto zdawać sobie sprawę z tego, że ofiara jest słabsza i sama ma ograniczone możliwości samoobrony. Z czasem, często przejmuje punkt widzenia sprawcy i zaczyna myśleć, że rzeczywiście "sama sobie jest winna".

Obie strony mają coraz bardziej zniekształcone widzenie sytuacji. Sprawca oskarża ofiarę o odpowiedzialność za przemoc, którą stosuje, a ofiara wierzy mu i myśli, że tak właśnie jest. W rzeczywistości jednak, to ten - kto ma przewagę i za pomocą siły stara się zmusić drugą osobę do określonego zachowania - stosuje przemoc. I to on jest odpowiedzialny za swoje zachowanie. Niezależnie od tego co robiła i jak reagowała ofiara.

Role - "sprawcy" i "ofiary", dokładnie pokazują kto co robi: sprawca - sprawuje przemoc, a ofiara ponosi szkody; sprawca jest w ataku, a ofiara w obronie.

Rodzaje przemocy:

Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie,, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

Psychiczna - naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

Seksualna - naruszenie intymności. Przemoc seksualna polega na zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;

Ekonomiczna - naruszenie własności. Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.;

Zadania Policji w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. (Art. 207 Kodeksu Karnego)

Jest to przestępstwo ścigane z urzędu - Policja ma obowiązek zawsze interweniować, a w przypadku stwierdzenia przemocy domowej wszcząć procedurę „Niebieskie Karty”.

Procedura Niebieskich Kart została opracowana i wprowadzona po to, aby uruchamiać proces trwałej zmiany w kierunku przerwania przemocy, z włączeniem służb o różnych kompetencjach. Prawo do jej wszczęcia ma również pracownik socjalny, pracownik ochrony zdrowia, przedstawiciel oświaty, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do głównych działań Policji, chroniących ofiary przemocy w rodzinie, zgodnie z obowiązującym prawem należą, m.in.:

1. interwencja,
2. sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
3. zatrzymanie sprawców przemocy w rodzinie stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia,
4. zatrzymania osoby podejrzanej, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi,
5. wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
6. zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
7. podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
8. udzielenie informacji ofiarom przemocy o możliwości uzyskania pomocy.

Pamiętaj:

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny - art. 207 Kodeksu Karnego (k.k.),
- grożenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona - art. 190 k.k. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu - art. 191 k.k.
- doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności - art. 197 k.k. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego), UWAGA! Przestępstwo to popełnia również mąż, gwałcąc własną żonę!
- uporczywe uchylanie się od wykonania ciążącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażanie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego) - art. 209 k.k. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego, organu opieki społecznej lub właściwej instytucji).
- kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej - art. 278 k.k. i art. 279 k.k. (przestępstwa ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- niszczenie, uszkodzenie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku - art. 288 k.k. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- porzucenie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew obowiązkowi troszczenia się - art. 210 k.k.,
- uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru - art. 211 k.k.

- doprowadzenie małoletniego poniżej lat 15 do obcowania płciowego lub poddania się innej czynności seksualnej - art. 200 k.k.
- rozpijanie małoletniego, dostarczając mu napoju alkoholowego, ułatwiając jego spożycie lub nakłaniając go do spożycia takiego napoju - art. 208 k.k.

Gdzie szukać pomocy w województwie zachodniopomorskim.

- Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 0-801-120-002 (płatny pierwszy impuls, czynny od poniedziałku do soboty w godzinach 10.00-22.00, w niedziele i święta w godzinach 10.00-16.00), tel. (0-prefix-22) 666-00-60 (linia płatna, czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00-22.00),
- Policyjnego Telefonu Zaufania tel. 0-800-120-226 (linia bezpłatna, czynna codziennie w godzinach 8:00 - 22:00)

Jeśli przemoc w rodzinie jest związana z nadużywaniem alkoholu, zgłoś się do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Odwykowej lub Klubu Abstynenta.

W województwie zachodniopomorskim pomoc osobom doznającym przemocy oferują następujące instytucje i organizacje pozarządowe:

<http://www.wws.wzp.pl/szukasz-pomocy/informator-2017-uzalezniania-przemoc-zdrowie-psyhiczne>.

Przemoc - profilaktyka i edukacja w obszarze bezpieczeństwa.

Działania profilaktyczne Policji zachodniopomorskiej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

<http://www.zachodniopomorska.policja.gov.pl/sz/aktualnosci/prewencja-i-profilaktyk/aktualnosci-prewencji-i/15003,Widzisz-slyszysz-dzialasz-stop-przemocy-wobec-dzieci-kampania-informacyjna.html>

<http://www.zachodniopomorska.policja.gov.pl/sz/aktualnosci/prewencja-i-profilaktyk/nasze-kampanie-spoieczn-1/22198,Przemoc-domowa.html?search=80238706118946>

<http://szczecin.policja.gov.pl/szm/dzialania-policji/aktualnosci/22012,Dalekood-szkoly.html>

<http://www.zachodniopomorska.policja.gov.pl/sz/aktualnosci/aktualnosci/20933,Miedzynarodowy-dzien-bez-przemocy-w-wojewodztwie-zachodniopomorskim.html?search=80238706118946>

<http://szczecinek.policja.gov.pl/zsz/dzialania-policji/aktualnosci/15718,Przemoc-w-rodzinie-przestepstwo-a-nie-tylko-problem-debata-spoieczna-w-Szczecink.html>

W opracowaniu informacji wykorzystano materiały KWP w Szczecinie i Stowarzyszenia „Niebieska Linia”.